

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, SPALIS — OCTOBER 26, 1984

Nr. 213

„Aušra“, Nr. 39(79)

Vokiečių okupacija

Tomas Žemaitis

Pasipriešinimas švietimo srityje (Tėsinys)

Nepavykus Lietuvoje suorganizuoti SS legijonų, aukštosios mokyklos 1943.III.17 buvo uždarytos. Sykiu uždaryta ir Lietuvos Mokslų akademija. Profesoriams pavestas tik mokslinio tyrimo darbas. Švietimo taryba išsiųstas į Stuthofą, jo vieton atsiųstas įgaliotinis vokiečių, Berlyno gimnazijos direktorius, kuris suprato direktorius ir dažnai atsistodavo švietimo vadybos pusėje. Tai nepatiko Civilinei valdžiai, ji turėjo atleisti, bet nesuspėjo. Uždarytas aukštasis mokyklas vis žadėjo atidaryti. Tais pažadais remdamas pradedant veikti žemės ūkio ir veterinarijos akademijos. O kadangi pastarajai buvo reikalinga medicina, tai pradėjo veikti ir medicinos fakultetas. Apie humanistinius mokslus nebuvo kalbos.

46 asmenų inteligentų grupė, po mėnesio — keliolika žurnalistų ir spaustos darbuotojų. 1944 m. ankstyvą pavasarį — keletas inžinierių bei techniku — rezistentų. 1944.V.21 — Lietuvos Vietinės rinktinės 110 jaunų vyrų kuopa (vėliau iš čia išsiųsta).

Iš 46 grupės 11 žuvo (K. Bauba, P. Germantas, gimnazijos direktorius A. Januševičius, kun. A. Lipniūnas, inž. A. Šapalas ir kt.). Pagal A. Lipniūno ir J. Rimašausko pačioj stovykloj surinktus duomenis čia 1944 m. pabaičius lietuvių žuvo apie 600 (Lietuvių enciklopedija, S raidė).

ŽYDŲ IŠZUDYMAS

Žydų Lietuvoje išžudyta daugiau kaip 100,000, o gal net 170,000 (4, p. 387). Bet naciai naikino taip pat Polonus, lenkus ir lietuvius. Politinius veiksmus vokiečiai darė atvirai, (bolševikai sovietizaciją, inkorporaciją stengėsi pridengti vietos gyventojų, liaudies vardu). Tačiau gyventojų eksterminaciją ir vokiečiai stengėsi pridengti švietimu — vietos gyventojų vardu. Žydus vokiečiai stengėsi naikinti lietuvių vardu ir rankomis. Buvo manyta visą naukinimo akciją praveisti tuo- siau, užėjus jų kariuomenei, bet tai nepasisekė. SS brigados vadovas F. Stalecker pirmomis karo dienomis gestapai skyrė uždavinį likviduoti žydus. 1941.X.13, jau išsikėlęs iš Kauno į Rygą, jis informavo moksleivių ir studentų reikalus, kol buvo išaiškintas, suimtas ir Stuthofa kacete žuvo.

Teise ir apskruma buvo ginamas jaunimas. Jaunimas buvo išgelbėtas daugiausia profesorių, gimnazijų direktorių auka (laisvųjų ir daugelio gyvybe) (3, p. 132).

Vokiečių okupacijos metais iškilo Konrado Valerodo dvasia Prano Germanto-Meškiausko asmenyje. Jis priklausė nacionalistinės partijos ir norėjo nacizmą perkelti į Lietuvą. Bet persiėmęs lietuvių kovos ir heroizmo dvasia, virto karštu Lietuvos patriotu. Kaip švietimo tarybas jis heroiskai gynė lietuvių moksleivių ir studentų reikalus, kol buvo išaiškintas, suimtas ir Stuthofa kacete žuvo.

1943.III.25-26 d. atgabenta

Stuthofas nuo 1943 m. tapo internacionališkas, nes šalia slavų buvo žydų, vokiečių, prancūzų ir kt. Politiniai kaliniai sudarė 90%, kiti kriminalistai, asocialūs elementai. Lietuvių iki 1943 m. pradžios buvo keletas dešimčių ir visi žuvo.

Pakeisti Filipinų kariuomenės vadai

Manila. — Filipinų komisija, kuri aiškino opozicijos vadovo Aquino nužudymo aplinkybes, paskelbė savo raportą dviem dalim. Viena dalis, parašyta komisijos pirmininkės, kaitina karininkų sąmokslą dėl Aquino mirties. Kiti keturi komisijos nariai sąmokslu apkaltino Filipinų kariuomenės štabo viršininką gen. Fabian Ver, Manilos policijos viršininką gen. Prospero Olivias ir gen. Custodio, aviacijos saugumo skyriaus viršininką.

Komisijos nariai įteikė raportą prezidentui Marcos ir du iš jų tuoj bandė išvažiuoti į užsienį, bet buvo aerodrome sulaikyti. Generalai Ver ir Olivias įteikė prezidentui laiško viršininku prezidentas paskyrė gen. Fidel Ramos.

Raporte kaltinama visa valstybės sistema, sąmokslas nužudyti opozicijos vadą suėmė pačias valdžios viršūnes.

Filipiniečiai visame pasaulyje sutinka, kad Aquino nebūvo Filipinų valdžiai

per daug pavojingas būdamas gyvas, tačiau jį nužudė, jis pasidarė „kankiniu“ ir suvienijo visas opozicijos jėgas.

Ragina paleisti pagrobtą kunigą

Roma. — Popiežius Jonas Paulius II apeliavo į Lenkijos vyriausybę paleisti pagrobtą kunigą J. Popieluszką ir pavadino jo pagrobimą nežmonišku veiksniu. Kunigas buvo pagrobtas ant vieškelio spalio 19 d., kai jo automobilį sustabdė eismo policija. Jokia grupė nepriėmė pagrobimo kaltės.

Valdžios atstovas J. Urban pareiškė, kad kunigo pagrobimas buvo surežisuotas tyčia, siekiant sukelti žmonių nuotaikas prieš komunistinę vyriausybę.

Filipinų viešbučiu gaisre žuvo 17 žmonių, iš jų 9 amerikiečiai. Dingusiais laikoma 16 žmonių ir 60 buvo sužeisti.

Ispanija ir Gvatemala sutarė atnaujinti diplomatinis ryšius, nutrukusius prieš ketverius metus.

Gynbos sekretorius Caspar Weinberger neseniai lankėsi Jeruzalėje, tarėsi su Izraelio premjeru Shimon Peres (kairėje). Koalicinė Izraelio vyriausybė buvo vieninga, kai svarstė Izraelio ekonomijos reikalus. Dabar prasidėjo ginčai,

kai pradėtas svarstyti Izraelio kariuomenės atitraukimo iš Libano klausimas. Invazijos buvęs autorius gen. Sharon, dabartinis prekybos ir pramonės ministeris, nepritaria greitam pasitraukimui iš Libano.

Naujas laimėjimas

Pirmasis lietuvių laimėjimas tarptautinių radijų transliacijų srityje buvo pasiektas 1951 m. vasario 16 d., kai Amerikos Balsas pradėjo transliuoti lietuviškas programas. Vėliau, Laisvės Radijui (Radio Liberty) pradėjus transliuoti ir Pabaltijo valstybes, Amerikos Lietuvos Taryba ir Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas bematant emėsi pastangų šią programą perkelti į Laisvos Europos Radijo (Radio Free Europe) skyrių. Šių pastangų intansi dėl labai aiškių priežasčių — Laisvės Radijo programos skiriamos Sovietų Sąjungai, o Laisvos Europos Radijas transluoja į satelitinės — vidurio-Rytų Europos šalis.

Pabaltijo programų perkėlimą iš Laisvės Radijo į Laisvos Europos Radiją ilgą laiką kliudė kažin kokia paslėpta intervencija. 1983 m. rugsėjo mėn. Vliko pirm. dr. K. Bobelis ir vicepirm. L. Grinius aplankė Laisvės Radijo lietuvių skyrių Miunchene ir šiuo klausimu išsamiar pasitarė su lietuvių skyriaus vadovu dr. K. Čėginsku. Vliko valdybos nariai painformavo dr. Čėginską apie Vliko daromas pastangas perkelti pabaltiečių skyrių į Laisvos Europos Radiją. Dr. Čėginskas tai Vliko iniciatyvai pritarė.

Nuo šių metų pavasarį Vliko pirmininkas Pabaltijo transliacijų klausimu keletą sykių tarėsi su JAV Senato komisijos užsienio reikalams pirmininku senatoriumi Charles H. Percy bei JAV Valstybės departamento tarėju Edwardu Derwinskiu. Šioje akcijoje ypatingai daug pasidarbo Vliko vicepirmininkas dr. K. Jurgėla. Pagaliau spalio 2 d. Vliko pastangos buvo apvainikuotos laimėjimu, kuomet sen. Percy oficialiai pranešė, kad transliacijos į pavergtas Pabaltijo valstybes yra perkeliamos iš Laisvės Radijo į Laisvos Europos Radijo skyrių. Tai yra didelis Vliko atsiekimas, nes tuomi dar labiau sustiprinama Jungtinių Amerikos Valstybių Pabaltijo okupacijos nepripažinimo politika, kadangi Pabaltijo respublikos vėl traktuojamos kaip

atskiros Europos valstybės, o ne kaip Sovietų Sąjungos sudėtinės dalys. Vlikas taigi tikisi, kad šią programą perkėlimas dar daugiau sustiprins transliacijas į Pabaltijį ir jos bus geriau girdimos Lietuvoje.

Siomis dienomis Vliko padėkos laišką gautas sen. Percy atsakymas, kuriame jis mini, kad Vliko iniciatyvos dėka pavyko šį klausimą teigiamai išspręsti.

(Elta)

Sen. Charles Percy žygiai dėl Petkaus

Senatorius Charles H. Percy rugpjūčio 30 d. pranešė, jog jis kreipėsi į Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus Komitetą Ženevoje dėl Petkaus, ragindamas jį padėti Permės konclageryje kalinamam Viktorui Petkui. Petkus šiuo metu izoliuotas ir nuo gegužės mėnesio nieko nebežino apie jo sveikatos stovį ar jo kalinimo vietą. „Aš tikiu, kad Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto apeliacija Sovietų vyriausybei yra gyvybinės reikšmės“, pareiškė Percy. „Jo šeima ir draugai Sovietų Sąjungoje bei užsienyje, kurie nekantriai laukia žinių apie jį, gali susilaukti informacijos“.

Sovietų vyriausybė iki šiol atsisakė pripažinti, kad Petkaus problema iš viso egzistuoja. TASSO agentūra birželio 14 d. taip apibūdino senatoriaus Percy vadovybėje pravestą apklausinėjimą apie religinių bendruomenių ir tikinčiųjų problemas Rytų Europoje bei Sovietų Sąjungoje, kuriame kun. K. Pugevičius kalbėjo apie Lietuvą ir apie Petkaus padėtį: „Liudytojai stengėsi pralenkti vienas kitą purvinais šmeižtais ir melagingais prisamanymais apie Sovietų Sąjungą ir kitus socialistinius kraštus“.

Senatorius Percy ir TASSO komentaraž atsiliepė šiais žodžiais: „Dabar aišku, kad mūsų apklausinėjimas buvo pastebėtas Sovietų Sąjungoje. Mūsų spaudimas išgauti daugiau religinių laisvių pakankamai suneraminus PAKSĄ ir paverstė tą žinių agentūrą reaguoti. Aš tikiu,

TRUMPAI IŠ VISUR

— Salvadoro sukilėliai pasigyrė numušę karinį helikopterį. Vyriausybė pranešė, kad helikopterių suduo dėl techniškių gedimų. Nelaimė žuvo Salvadoro 3-čiosios karinės apygardos vadovas pulk. Monterrosa, dar trys aukšti karininkai, viso 13 asmenų. Komunistų radijois dažniausiai, kad sunaikinti liaudies priešai.

— New Yorke grand jury apkaltino vienuoliką mafijos vadų įvairiais nusikaltimais. Visi apkaltintieji priklauso garsiai Colombo šeimai, kuriai paskelbtas 51 kaltinimas.

— Prancūzų žurnalistas Bertrand Gallet tris mėnesius praleido tarp Afganistano laisvės kovotojų. Sugrįžęs jis parąšė straipsnį, kuriame pasakoja apie sovietų puolimą kalnuose prie Panjširo slėnio. Partizanai sutiko 200 helikopterių taiklia ugnimi, vieną pašovė. Po kietų mūšių, kuriuose žuvo keli simtai sovietų kareivių, sovietai pabėgo, palikdami daug ginklų, amunicijos ir visą karo lauko ligoninę. Mūšiai truko 10 dienų.

— Nikaragvos vyriausybė įteikė JAV ambasadoriui formalų protestą dėl CIA vadovėlio išleidimo. Ta knyga kursto ardumą veiktą, terorizmą, pareiškė ministeris Miguel D'Escoto. Jis kaltino Ameriką, kad ji kursto Nikaragvos opozicijos partiją boikotuoti lapkričio 4 d. rinkimus.

— Buvę JAV prezidentai Carteris ir Fordas, kartu su kitais religiniais politiniais vadais pasirašė laišką Konstantinui Černenkai, prašydami sustabdyti sovietų žydų persekiojimą. Šį žygi organizavo sen. Charles Percy, senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas.

— Izraelio valdžiai panaikinus kai kurias subsidijas, smarkiai pakilo gazolino ir maisto produktų kainos. Importuotų cigarečių pakelis kainuoja Jeruzalėje 4.28 dol.

(Elta)

Austrų katalikų žodis vilniečiams

Siomis dienomis broliškai galėtų pasiūsti Kauno Kunigų seminarijos bibliotekai kaip dovana bent tūkstantį būtiniausių teologinių veikalų. Prašome leisti aprūpinti religinėm knygom parapijas. Prašome leisti Lietuvos ir Austrijos vyskupijom pasikeisti teologijos studentais. Prašome atgaivinti savo laiką uždarytas kunigų seminarias Vilniuje, Telsiuose ir Vilkaviškyje. Prašome Lietuvos sostinėje vėl atidaryti katedrą ir Sv. Kazimiero bažnyčią. Gražinti tikintiesiems bažnyčią Klaipėdoje, kur daugiau kaip šimtas tūkstančių katalikų gali pasinaudoti tik maža bažnytele. Leisti statyti bažnyčias naujai išaugusiose miestų kvartaluose. Nereikalauti už bažnyčių pastatus didesnių mokesčių, negu už kitus namus. Nereikalauti nuomos už bažnyčias, nes jas yra pasistatę patys tikintieji... Leisti visur ant kapų statyti kryžius. Nenaikinti religinių pročiū, kaip Vėlinių procesijos ir kitų... Nekliudyti jaunimui lankyti bažnyčias, tautose choruose... Apsaugoti nuo sunaikinimo Kryžių kalną ir kitus religinius tautos paminklus, kaip pavyzdžiui Panų. Leisti tikintiesiems vokiečių bažnyčių... Gražinti liaisvė Austrijoje labai gerbiama ir vertinama kunigam Alfonsui Svarinskui ir Sigitui Tamkevičiui, katekizmo mokytojai Jadvygai Bieliauskieniui ir kitim... Gražinti liaisvė žinomam kultūrininkam Viktorui Petkui, Baliai Gajauskui ir jų nelaisvės draugam, kad dėl nepakenčiamų gyvenimo sąlygų ir jų neįtikėtų tas pats likimas, kaip Valerijū Marcenko, kuris prieš savaitę mirė lageryje, sulaukęs vos 37-nerių metų amžiaus...

Taip Salzburgo ir Austrijos katalikai prašo atidaryti bendradarbiavimą su Lietuva. LTSR Kultūros ministrai Jonui Bieliniui Austrijos katalikų atstovai drauge su Rašto Naujo Testamento egzempliorių lietuvių kalba, prašydami parvežti į Vilnių. Vilniaus ligoninės direktorių gydytojų Berūkščiui įteiktoje peticijoje Austrijos katalikai yra pakeičiami savo susirūpinimą sergančiais sąžinės belaisviais, jų tarpe primindami Viktorą Petkų ir Balį Gajauską. Prašo padaryti visa, kas galima, kad jiems būtų suteikta medicininė pagalba... Primena Vilniaus psichiatrinėje ligoninėje kankinamą Petrą Lukoševičių ir gydytoją Algirdą Statkevičių, kurio asmenybė mėginama palaužti vaistų ir kitų psichiatrinų priemonių pagalba. Peticijų turinį plačiai paskelbė Austrijos spauda.

Prašome duoti Austrijos katalikam leidimą, kad jie

Graiko vizitas

Varšuva. — Lenkijos valdžia labai dėkinga Graikijos Premjerui Papandreou už dviejų dienų vizitą. Tai pirmas Vakarų bloko valdžios nario apsilankymas Lenkijoje po karinio stovio įvedimo. Premjeras kritikavo Vakarų politiką Lenkijos atžvilgiu ir gyrė Lenkiją už naują eksperimentą socialistinėje Rytų Europoje.

Manoma, kad Graikijos premjero apsilankymas pralauš ledus, užbaigs Lenkijos izoliavimą tarptautinėje bendruomenėje ir bus pradėtas normalus diplomatinis dialogas.

Zambijos sukaktis

Lusaka. — Zambijos sostinėje buvo iškilmingas nepriklausomybės 20 metų sukaktis minėjimas. Dalyvavo svetimų valstybių atstovai, jų tarpe šešių Afrikos šalių prezidentai. Įvyko didelis kariuomenės paradas. Zambijos spauda skundžiasi, kad šventė sutampa su dideliais ekonominiais sunkumais. Dėl jų daugiausia kaltas varjo kainos pasaulinėje rinkoje nukritimas. Zambija eksportuoja varį, o jo perkaalavimas labai sumažėjęs.

Vengrijos valdžia pripažino, kad ekonominės reformos atnešė valstybei bedarbių. Vyriausybė bandanti vietoj ideologinių reikalų įvesti ekonomines dabgėms taisykles. Darbininkai niekad ilgai nebūna be darbo. Jiems parūpinami darbai kitose pramonės šakose.

KALENDORIUS

Spalio 26 d.: Evaristas, Sabina, Liubartas, Minginė, Spalio 17 d.: Gaudijozas, Kristeta, Vytautas, Ilutė.

ORAS

Saulė teka 7:14, leidžiasi 5:55. Debesuota, gali lyti, temperatūra dieną 55 l., naktį 45 l.

TINKA IR NARKOTIKAMS

Anarchokapitalistai siūlo skirti narkotikų tiesioginę ir netiesioginę žalą. Tiesioginės žalos (žalos sau pačiam) tegalima išvengti tik vienu būdu: narkotikų nevertoti. Su tuo yra susijęs tam tikras visuomeninis idealas — būtent, kad niekas jų nevertotų. (O kai niekas jų nevertotų, tuomet jų ir nebūs.)

Deja, visi bandymai šį idealą pasiekti Amerikoje ir Vakarų Europoje iki šiol nėra pavykę.

Netiesioginę žalą (žalą kitiems) įmanoma sumažinti, narkotikų biznį atiduodant reguliuoti ne valstybiniais įstatymais, o laisvosios ekonomikos dėsniams. Jei valstybė narkotikų gamybos ir platinimo nedraus, sumažėtų visi su tuo susiję nusikaltimai: gamintojams ir platintojams dingtų reikalas kriminaliniais veiksmais narkotikų biznį užslaptinti ir apsaugoti, o atpuolus užslaptinimo bei apsaugos išlaidoms, prekė tiek nuipigta, jog vartotojai galėtų ją nusipirkti, nepelėsiami tam lėšų iš nekaltų trečiųjų. Tuo pačiu visų teisingumo organų jėgos bei išteklių būtų atpalaiduoti stipresnei kovai su įvairiais kitokiais nusikaltimais, tiek smurtingais, tiek nesmurtingais, kas savo ruožtu sumažintų ir tų nusikaltimų skaičių.

Tai, jei valstybės tikslas yra visuomenę kaip galima daugiau apsaugoti nuo visokių nusikaltimų, tai logiška priemonė tam tikslui pasiekti yra narkotikų gamybą bei prekybą legalizuoti.

Šią išvadą patvirtina dar palyginus nedidelius praes palyginus su bandymu uždrausti gaminti bei platinti kitokią nuodą, būtent, alkoholi.

Jau nuo 19 a. antrosios pusės Amerikoje reikėsi vad. prohibicionistų sąjūdis, reikalavęs kraštą „nusausinoti“. Šį didį sąjūdį sudarė gerų norų žmonės, suprātę, į kokią pragaištį dažnų silpnavali veda alkoholio vartojimas. Tuo juo I pasaulinio karo prohibicionistai susilaukė tiek daug pasekėjų, kad jie įstengė praversti net JAV konstitucijos pataisą, visoje šalyje uždraudusią bet kurių svaginamųjų gėrimų gamybą, transportą bei pardavinėjimą. Ši pataisa įsigaliojo 1920 m.

Dauguma tautos ir jos valstybininkų tuomet džiaugėsi, kad pagaliau bus visiems laikams sudorota su alkoholizmu problema (vienu iš didžiųjų žmonijos kryžių), tačiau ekonomistai iš karto įspėjo, kad rezultatų reikėtų laukti kaip tik priešingų. Na, o kaip įvyko?

Ekonomistai pransystės išsiplėdė. Alkoholinių gėrimų pareikalavimas nepranyko. Uždraudus legaliąją alkoholio gamybą bei prekybą, rizikos nebijantys avantiūristai pradėjo organizuoti pogrindinį alkoholio biznį. Nors jų prekės kaina buvo žymiai aukštesnė, o kokybė žemesnė, jiems kuo toliau, tuo labiau sekėsi. Drauge pradėjo augti nusikaltimai, kokių Amerika dabar nebuvo mačiusi. Su teisingumo organais ir tarpusavyje atvirai kovėsi ginkluotos alkoholio gamintojų ir platintojų gaujos, kurių tarpe pirmąją vietą išsikovoję tik ką iš Italijos atvykę jaunų vyrų atsivežtoji Mafija. Nusikaltimams tolydžio plečiantis, emė kilti balsų, reikalaujančių, kad alkoholis būtų vėl legalizuotas. Tam įnirtingai priešinosi organizuotasis kriminalas ir jo papirkieji politikieriai, aišku, bijodami netikti vis didėjančių pajamų šaltinio. Ilgainiui tačiau laimėjo

sveikas protas, ir 1933 m. prohibicija buvo panaikinta. Tuo buvo suduotas stiprus smūgis Mafijai, kuri nuo jo atsigravo tik tada, kai susirado kitų nelegalaus pelno šaltinių.

Kadangi bevarydama alkoholio biznį Mafija jau buvo išskverbusi tarp transporto įmonių tarnautojų, jai pasisekė korumpuoti krovikų, šoferių, sandėlininkų ir kt. unijas, panaudojant jas organizuoti krovinių vagystei, audraus inventorių ir nuosavybės padėginėjimams, o jų fondus — kitų nusikaltėlių būdinių finansavimui. Čia Mafijos rankose atsirado pasakojimų lupikiškais procentais teikimas („loansharking“), azartinių lošimų organizavimas („gambling“), prostitucija, kietoji pornografija ir... narkotikai. Paskutiniu metu pastarasis biznis pasidarė pats pelningiausias — toks pelningas, kad dėl jo su Mafija kruvinai rungtis kitų etninųjų grupių kriminalinės gaujos (pvz., meksikiečių, kolumbiečių), užsienyje padedamos teroristų bei komunistų.

Anarchokapitalistai sako, kad jei visi šie bizniai būtų legalizuoti, ginkluotų gaujų galia gerokai sumažėtų. Visiškai jos betgi nedingyt.

Kriminalinio nusiteikimo asmenys visuomet randa ką nors „veikti“. Bet tuomet jie būtų priversti ribotis tiesioginiiais apibūdinimais, vagystėmis, išieškojimais, sukčiavimais, ką jie visuomet darė ir darys. Tik teisingumo organams būtų lengviau su tuo kovoti, jeigu jų laiko bei išteklių daugiau nebeįsisųdintų lupikiškų skolintojų, azartinių lošimų rengėjų, prostitučių, šlamštaraščių bei narkotikų pirklių gaudymas, aiškinimas, tardymas ir perpildytuose kalėjimuose laikymas. Šiuos biznius legalizavus, jie pereitų daugiausia į padorių verslininkų rankas (taip, kaip prohibiciją panaikinus atsitiko su alkoholinių gėrimų bizniu).

Legalus biznis dažniausiai pritraukia daugiau klientų negu nelegalus. Užtat reikėtų tikėtis, kad, legalizavus narkotikus, ne sumažėtų, o pakiltų ir jų pirkėjų skaičius. Tai vienintelis stiprus argumentas prieš tokią pasiūlymą. Nukritus narkotikų kainai, prie jų dar labiau prieitų jaunimas, jau ir taip tos bėdos varginamas. Ką dėl šios nepageidaujamos pasekmės atsako anarchokapitalistai?

Jie atsako, kad lėšas, sutauptas iš kovos prieš narkotikų prekybą, būtų galima bent iš dalies skirti geresniam jaunimo auklėjimui — jo apšvietimui dėl narkotikų žalos. Juk auklėjimas vis tiek yra visa ko pagrindas. Tai viena. O antra, jei narkotikai būtų laisvai pardavinėjami krautuose, kaip svaigalai ir tabakas, jų pirkėjų skaičius iš pradžių padidėtų, bet tuo pačiu ryškiau atsivertų ir baiesnieji jų vartojimo rezultatai. Kai kurie asmenys, lengvai gaudami pigių narkotikų, greitai jais taip persidozuotų, kad net ir gerų rajonų gatvėse visiems matomai išryškėtų pragaisties požymiai: stiklinės akys, sustyręs kūnas, galvą gale — lavonas. Niekas taip neatbaido nuo alkoholio, kaip įsitiurėjimas į jo pakirstus bomus-vaikatas. Niekas jauno žmogaus taip neatbaidytų nuo kedu ir pigiausių narkotikų, negu stebėjimas, kaip dėl jų ant šaligatvio raitosi jais persirijęs jo draugas. Skaudi pamoka, bet — efektinga.

M. Dr.

DIENOS SKIRTOS DVASINEI STIPRYBEI

Pokalbis su kunigu daktaru Kęstučiu Trimaku, pakviestu praversti šių metų lietuvių moterų rekolekcijas

J. RĖKLAI TIENĖ

— Nemažas skaičius moterų rekolekcijas grįžta kasmet. Koks yra rekolekcijų tikslas? — Žmogus, — vyras ar moteris, — patyręs Dievo įtaką savo sielai, jei atviras, pajus jos vertę ir teigiamas pasekmes — sau: ramybę, stiprybę, net paguodą. Susitelkimo dienos yra vienas geriausių būdų patirti iš Dievo plaukiančią palaimą. Kurie tai patiria, vertina ir pakartotinai grįžta kasmet atlikti rekolekcijas. Štai pora pasisakymų tų, kurios tokias rekolekcijas atliko: „Uždavimas rekolekcijose tikrai žmogus gauni dvasinės stiprybės. Esu daug pergyvenus. Aš priėjau tą išvadą: jei žmogus esi patenkintas dvasioje, tai esi laimingas ir gyvenime“.

— Kodėl neužtenka tik syki gyvenime ar gal kas penkerius metus rekolekcijose dalyvauti? — Kaip kūną maitinam kasdien, taip ir dvasią reikia maitinti kasdien. Kaip kūnui reikia atgaivos laiko — atostogų, taip ir dvasiai. Kasmetinis savaitgalinis susitelkimas yra ne prabanga, bet minimumas.

— Yra daug moterų dar niekuomet nedalyvavusių rekolekcijose. Kai kurios gal nedrįsta atvykti, nes pagalvoja: „Kaipgi dabar galiu palikti visus reikalus ir lyg atsisakyti nuo „pasaulio“ eiti tokiu keliu? Juk mano pirmoji pareiga savais namais bei namieškimais rūpintis“.

— Neįmanoma arba sunku iš savaitgalį rekolekcijoms pašvęsti tik motinoms, kurios turi kūdikius ar mažus vaikus, arba toms, kurios turi prižiūrėti ligonius ir neranda, kas jas parduoja. Visoms kitoms turbūt įmanoma pašvęsti tą laiką. Tos, kurios rekolekcijose nedalyvauja, nukentčia pačios ir greičiausiai nusikraudžia savo namieškimus, nes perdėtus pareigūnams šeimai greičiau išsukia irzlumą, o metinės rekolekcijos, daugiau kaip atostogos, atgaivina, atsviežina. Vengiančioms rekolekcijų dėl šeimos galima užtikrinti: po rekolekcijų būsit geresnės savo šeimai.

— Kiekvienas rekolekcijų vedėjas pasižymi savo ypatingais talentais. Jūs turite dvigubą patirtį žmogaus asmenybės — kaip kunigas ir kaip daktaras psichologas. Savo tyrimuose esate nagrinęjęs populiarią žmogaus gyvenimo stadijų (stage of

life) temą. Jau daug kas supranta, kad šių stadijų atpažinimas savo gyvenime ir kuone reikmė pilnam savęs supratimui. Jei tai tiesa, ar galėtumėte paaiškinti kodėl. Taipgi, ar galime tikėtis, kad konferencijų metu Jūs ir šia tema plačiau kalbėsite?

— Mano dėmesys nesiriboją žmogaus gyvenimo stadijom. Jau daugelį metų esu studijavęs religijos psichologiją, tikėjimo brendimo etapus, brandžios asmenybės savybes, sapnus, kaip žmogaus kalbą vaizdais pasamonej su savim. Žinoma, šias psichologines temas plačiau išvystyti ribos savaitgalio laikas. Šios gi rekolekcijos pirmiausia skiriamos krikščioniškam atsinaujinimui. Bet mano priėjimas prie religijos yra nuspalvintas psichologiniu pergyvenimu, kaip ir mano priėjimas prie psichologijos yra nuspalvintas religija: pvz. kad ir suaugusiojo gyvenimo fazės — nuo jaunystės iki senatvės — man stojas tikėjimo šviesto. Tomis fazėmis Dievas kuria žmogų, o žmogus artėja prie Dievo. O sapaui nėra tik paties žmogaus nemeluota kalba vaizdais su savim, bet ir Dievo „kalba“ žmogui. Kiekvienam reikalinga atpažinti savo gyvenimo fazes bei jų uždavinius, kad žinotų, kuriuo keliu eina, kuria kryptimi Dievas veda ir į ką kreipti daugiausia dėmesio.

— Jeigu kiekvieno asmens gyvenimas padalinamas į tokias vertikalines stadijas, tai kartais atrodo, kad moters gyvenimas prideda to dar suskaldytas horizontaliai, kadangi kas dieną veikiamas įvairiomis rėlėmis, įvairiose plotmėse. Tas savyje neturėtų sukelti ypatingų sunkumų, bet praktiškai tai apsunkina šiuo dienu vyraujanti pažiūra, reikalaujanti viską atlikti kaip „supermoteris“ tegalėtų. Ar galite patarti, kaip suderinti toki dažnai žalingą persitempimą su Kristaus pavyzdžiu išsemi jėgas kito naudai?

— Modernus gyvenimas uždėjo mums visiems — o ypač moterims — visokiausių asmenį „skaldančių rėlių“: žmonos, motinos, namų šeimininkės, dirbančiosios, visuomenininkės... Būtinai atrasti, kas jas integruotų. Jungo požiūriu, reikia viską „centrinti“. Centrinis integravimas geriausiai įmanomas gyvu religiniu

pasivertimu. Iš to turėtų ryškėti, kad (nuolat užtrunkęs) persitempimas, kuris kyla iš skaldančio konflikto, nesiderina su Kristaus vienaminčiu, vienanoriu pavyzdžiu galutinėje aukoj „išsemi jėgas kito naudai“. Čia tik atsakymo rėmai. Plačiau ir konkrečiau teks, jei norėsim, kartu aptarti to savaitgalio metu.

— Kaip krikščionys, esame visi lygiateisiai Dievo akyse. Visuomeninėje santvarkoje nevisuomet tai jaučiama. Ar bus progos rekolekcijų metu išryškinti savo „teises“ ir vietą šeimoje, profesijoje, bažnyčioje?

— Rekolekcijose esu pasirošęs kalbėti apie Dievo meilę ir mūsų atsakymą į ją. Meilės sferoje yra galimybės, ne pareigos ir ne teisės, kurios priklauso socialaus teisingumo sričiai. Ir per meilės galimybes atrandama savo vieta šeimoje, profesijoje, bažnyčioje. Čia bus mūsų dėmesys. Betgi iš anksto negalima pramatyti, kur mus nuves klausimai diskusijoje.

— Rekolekcijų pasisekimas nepriklauso vien nuo jų vedėjo. Kuo mes galime padėti, kad bendromis jėgomis atliktumėm geras rekolekcijas? Gal ir mums reikėtų ruošti rekolekcijoms iš anksto? Gal pasakytumėte su koku nusiteikimu reiktų atvažiuoti ir kaip laikyti rekolekcijų metu, pvz. ar būtina prisilaikyti rekomenduojamos tylos?

— Žinoma, kad rekolekcijų pasisekimas daugiausia priklauso nuo rekolekcijas atliekančių atsiliepimo į Dievo meilę, kvietimą bei malonę. Iš anksto rekolekcijoms pasiruošti padeda gyvas tikėjimas, noras ir turėjimas aiškų tikslą prieš akis, ko rekolekcijomis sieksi, malda bei savo pažastamų paskatinimas rekolekcijose dalyvauti. Dievui lengviau paveikti susitelkusius, o susitelkti lengviau tyloje.

— Ačiū labai, kun. Trimakai. Šia proga norime priminti, kad kviečiame visas moteris dalyvauti rekolekcijose Cenacle patalpose Chicagoje. Rekolekcijos prasidės penktadienį, lapkričio 9 d., 7 val. vakare ir baigsis sekmadienį, lapkričio 11 d., apie 3 val. pp.

Registruotis ir platesnei informacijai skambinkite Eugenijai Daugirdienei 476-7399 arba Aldonai Prapulenytei 863-1769 po penkių v.v.

„Lietuvos bažnyčių“ knygos platintojai Los Angeles draudžiamosios lietuvių literatūros parodos metu. Iš kairės sėdi: Z. Viskanta ir dr. L. Trečiokas; stovi E. Kulikauskas, J. Raulinaitis, G. Leškys ir R. Dabšys. Nuotr. Edm. Kulikausko

AR REIKIA NAUJŲ ŠEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ FLORIDOJE?

Queens, New Yorko mieste, yra Maironio šeštadieninė mokykla. Southfelde, Detroito mieste, yra Dievo Apvaizdos šeštadieninė mokykla. Vietovės, kur susibūrusios didesnės lietuvių kolonijos, yra šeštadieninės mokyklos. Kai aš augau ir lankiau Maironio mokyklą penktadienio vakarai buvo užimti su lietuviškom pamokom: gramatika, skaitymas ir t.t. Tėvelis, Lietuvoje buvęs lietuvių kalbos mokytojas, mokojo kaip mane sudominti pamokom. Su teliu klantrybe ir jų užsispyrimu lankiau ir baigiau šeštadieninę mokyklą.

Vartoju „užsispyrimu“, nes važiavome kiekvieną šeštadienį požeminiais traukiniais, su keliais persėdimais. Vienu laiku mama norėjo mokyti mane namie. Tėvelis pareiškė savo nuomonę sakdamas, „Galima, bet kitiems reikia“. Norėjo pasakyti, kad kuo daugiau mokinių būtų išėjo, mokykla būtų užsidariusi, ir visi vaikai, kurie lankė, būtų nukentėję. Ne aš vienintelė, kur ištempiau septynerius metus — tėveliai irgi.

Prieš penkiolika ar dvidešimt metų nebuvo vaikų, kurie nemokėjo lietuviškai. Nebuvo klasių ar mokytojų tiems vaikams. Nebuvo tada, kaip šiandien toks skaičius lietuvių vedusių su svetimšaliais.

Jaunų lietuvių, kurie yra vedę su svetimšaliais, ir vaikai nekamba lietuviškai. Mokyklų sąlygos dabar yra geresnės. Yra sudarytos klasės specialiai nemokantiems lietuviškai vaikams. Yra mokytojų, kurie gerai supranta ne tik lietuviškai, bet ir angliškai. Žinoma, jei sąlygos leidžia, lietuviškos motinos gali mokyti vaikus namie. Bet ne

visiems tokios sąlygos klišva šiomis dienomis.

Išlaikyti tradicijas yra ne tik svarbu, lietuviams jos yra arti širdies. Bet tos vienos pastangos neužtenka. Kad tie patys lietuviški tėvai nesuamerikonėtų ir lietuviybė nepražūtų jų vaikuose, turim dėti pastangas jiems kiek padėti, o neišbraukti iš lietuvių tarpo.

Clevelande, Chicagoje, Detroito ir kituose miestuose gal užtenka vienos šeštadieninės mokyklos. Lietuviai ne per toli gyvena, automobiliais susisiekimas lengvas.

Floridos valstybėje yra tik viena šeštadieninė mokykla St. Petersburgo mieste. Bet lietuviai gyvena ir kituose Floridos miestuose. Yra lietuvių kolonija prie Tampa, prie Daytona Beach ir prie Vero Beach. Ir ne visi lietuviai, kurie gyvena Floridoje, yra pensininkai. Yra jaunų lietuvių su šeimomis.

Tie jauni tėvai nori užauginti savo vaikus taip kaip jie patys užaugo. Bendrauti su kitais lietuviams, priklausyti lietuviškos organizacijoms. Dėl to noro savo vaikams, ar jie turi keliauti daugiau kaip šimtą mylių į vieną galą, kas savaitę?

Daytona Beach turi patalpas, yra lietuvių, kurie užsiimti su mokykla ir yra jaunų mokinių. Jei ir sudarytų bent vieną klasę, tai būtų pagalba.

Esam visi lietuviai. Turėtumėm susijungti ir padėti vienas kitam ir mūsų jaunimui. Kaip a. a. M. Stonys sakė: „Mokykla yra tautinis reikalas ir visų lietuvių atsakomybė“.

Ramunė Stonytė-Francisco

BERNARDAS ČEPULIS

Kunigas, pedagogas, kankinys

ANTANAS MASIONIS

11. Tai, mano finansinė padėtis tokių apsilankymų metu niekad nebuvo svarstoma. Tačiau vieną kartą kun. Čepulis mane tiesiog priėmė prie sienos ir turėjau priimti iš jo ir finansinę pagalbą. Pavartojau žodį „priėmė“, nes man tuo metu neatrodė reikalinga tą pagalbą priimti.

Buvo šitaip. Vasaromis, atostogų metu, paprastai gyvendavau gimtiniame kaime pas tėvus, apie 11 kilometrų nuo Leipalingio. Atlikdamas savo katalikišką pareigą, kiekvieną sekmadienį, neturėdamas kitokių susisieikimo priemonių, pėščias eidavau į Leipalingį. Jausdamas pareigą padėti katalikiškoms organizacijoms, kartais nuėidavau pas pavasarininkus į kaimus arba net ir į Veisiejus. Kartą besišnekant su kun. Čepuliu apie pavasarininkų veiklą, apie vietinio kongreselio rengimą, apie eitynėms fakelų gaminimą viename tolimesniame kaime, kas man buvo pavesta atlikti, jis mane paklausė, ar aš dar vis taip visur pėščias vaikščiojau. Ir čia tuoj pat jis man emė įkalbinėti, kad reikėtų man įsitaisyti dviratį. Tuomi būtų sutaupta daug energijos ir laiko. Aš jam paaišk-

nau, kad aš esu taip jau įpratęs, ir tas vaikščiojimas nesudaro man didelių sunkumų. O prie tokių kelių ir smėlynų, kokie buvo mano apylinkėje, dviratis nedaug ką palengvintų. Be to, jis man būtų reikalingas tik vasarai. Kaune aš jo nepanaudočiau ir, gyvendamas Ateitininkų namų, bendrabuty, neturėčiau kur jį net pastatyti.

Kun. Čepulis nenusileido ir įkalbėjo mane pasidaryti bent pavartoto dviračio. Ne visą laiką jį vartojant, būtų ir toks geras. Vis tiek būtų man didelis palengvinimas. Tačiau dairytis ir klausinėti vartoto dviračio. Tačiau nusipirkti vartoto dviratį nebuvo taip jau lengva. Kas jau dviratį įsigydavo, tai tol važinėdavo, kol jį visai nuvažinėdavo ir tik tada pirkdavo naują. Tad po kiek laiko, kai sutiktas kun. Čepulis mane paklausė, kokie reikalai su dviračiu, aš jam taip ir išdėstiau, pridurdamas vėl tą patį savo argumentą, kad aš be jo galiu lengvai apseiti. Tada kun. Čepulis mane paklausė, o ar aš pasiteiravęs Bučionio kooperatyve, kiek kainuoja naujas dviratis. To aš nebuvau teiravęsis, nes niekad man nebuvo atėję į galvą, kad aš turu pirkti dviratį, kuris man nebuvo reikalingas, ir pasidarytu sau nemažas išlaidas.

Nenorėdamas kun. Čepulio patarimo visai atmeti ir jį gal net koku savo negatyviu nusistatymu įžeisti, dėl viso ko, manydamas, kad iš to pirkimo vis tiek niekas neišeis, nuėjau ir pasiteiravau, kiek gi tas dviratis iš tikrųjų kainuoja. Būčionis pardavinėjo pirmuosius lietuviškos gamybos dviračius, pagamintus Amerikos Lietuvių bendrovės ir vadinamus Amlit. Tie dviračiai nebuvo tokie dailūs, kaip iš Vokietijos importuoti Brennabor ar

kitų firmų dviračiai, bet buvo gana dailūs ir gal buvo net tvirtesni ir daugiau pritaikyti Lietuvos negrįštiesiems keliams ir takeliams. Žodžiu, dviratis lyg pagal mano užsakymą, bet kaina visai ne pagal mano kišenę. Jis kainavo net 280 litų. Kadangi kun. Čepulis buvo mane tiesiog pasiuntęs į kooperatyvą sužinoti naujo dviračio kainą ir jam apie tai pranešti, tai aš iš kooperatybo tiesiog pas jį ir nuėjau ir pranešiau, kaip buvo jo pageidauta. Tai išgrūdęs ir neprataręs jį mane nė žodžio, jis išėjo iš saliono į kitą kambarį ir tuoj sugrįžęs paklojo prieš mane ant staliuko 280 litų, sakdamas: „Tai pirk geriau naują. Naujas ilgiau laikys“.

To aš visiškai nesitikėjau. Maniau, kad jis pasiūlys padengti kokią dalį išlaidų, o dabar štai visa suma. Kai pradėjau jam dėkoti, jis tik pasakė: „Neimk į galvą. Jei kada turėsi atliekamų, galėsi gražinti, o dabar eik tuoj pat pas Bušionį ir nusipirk naują dviratį. Žiūrėk, kad man kitą kartą jau ne pėščias ateitum, bet atvažiuotum su dviračiu“.

Taip ir gavau dviratį, apie kurį prieš tai niekad nė galvoti nebuvau pagalvojęs. Niekad negalvojau, nes jis man neatrodė taip jau reikalingas ir prie mūsų kelių ne taip jau patogi susisieikimo priemonė. Tačiau, kai prie jo pripratau, tada ta priemonė man atrodė mano sąlygose jau nepavaduojama, nes su ja lengvai pasiekdavau ir tokias vietas, kurias, ir jaunas būdamas, pėščias ne taip jau lengvai būčiau pasiekęs. Ir tie visi keliai, kurie atrodė smėlyniais, buvo lengvai pervaziuojami. Todėl už tą kun. Čepulio įlvaugumą ir mano tuometinio gyvenimo palengvinimą buvau be galo dėkingas.

(Bus daugiau)

„ŽALGIRO“ SAULIŲ KUOPOS RENGINYS

Spalio 6 d. Lietuvių Namuose įvyko „Žalgirio“ saulių kuopos rudens balius. Renginį pradėjo kuopos pirm. St. Butrimas, pažymėdamas kokių tikslų čia susirinkome. Padėjo kuopos dvasios vadui kun. G. Kijauskui, programos atlikėjams — detroitiečiams muz. St. Šližiui ir jo vadovaujamam moterų vokaliniam kvartetui. Padėką išreiškė ir L.S.S.T. garbės nari: O. Mikulskienei, Centro valdybos sporto vadovui Br. Nainiui, poetui Bal. Gaidžiūnui, L.B. Clevelando skyriaus pirm. Vl. Čyviui, Ramovėnų centro valdybos pirm. Antanui Jonaičiui, organizacijų vadovams ir

vių visuomeninėje veikloje. A.L.B. ruošiant 7-tąją Lietuvių Tautinių šokių šventę Clevelande, „Žalgirio“ saulių kuopos garbės saulys, L.S.S.T. Centro valdybos sporto vadovas Br. Nainys buvo pakviestas į šventės ruošimo komitetą vadovauti loterijos pravedimui. Pakvietai ir komitetai „Žalgirio saulių kuopos ir Lietuvos karių veteranų „Ramovė“ Clevelando skyriaus narius, loterijos vėjų labai gražiai ir pelningai pravedė. Kiti kuopos nariai šeštadienį, šventės atidarymo metu, ir sekmadienį, pamaldų metu, tvarkė parapijos ir kaimyninės Pick-N-Pay mašinų pastatymą. E. Pranckus

Clevelando „Žalgirio“ kuopos vakare šaulės Lilė Čeplickienė ir E. Sarkauskienė gėle apdovanoja poetą B. Gaidžiūną. Prie stalo iš k. A. Sagienė, L. Sagys, Gaidžiūnienė ir Maurutienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

svečiams už atsilankymą ir parėmimą saulių veiklos. Scenon buvo pakviesti daugiausiai saulių ir visuomeninėje veikloje pasireiškę kuopos nariai: Nora Braziliūnė, Lilė Čeplickienė, Jadvyga Budrienė ir Jonas Sarkauskas. Minimoms sesėms L.S.S.T. saulių žvaigždės medalius, o Jonui Sarkauskui — aukščiausią Saulių žvaigždės ordiną.

Po to į sceną buvo iškviesti geriausi šių metų šaudytojai, joms; jiems kuopos sporto vadovas Ig. Muliolis, asistuojant kuopos pirm. St. Butrimui, įteikė laimėjimų trofėjus ir kuopos pereinamąją taurę. Iše grupėje pirmos vietos trofėjų laimėjo Algis Garliauskas, antrą — Alis Benas ir trečios — jaunas saulys Vikintas Garliauskas. II-je grupėje pirmos vietos trofėjų laimėjo taip pat jaunas saulys Jonas Muliolis. Moterų — Berta Barsteikienė. Kuopos pereinamąją taurę šiais metais laimėjo Algis Garliauskas. Po trofėjų ir pažymėjimų įteikimo, L.S.S.T. Centro valdybos sporto vadovas Br. Nainys, Centro valdybos vardu tarė trumpą padėkos žodį; kvietė saulius ir toliau tęsti saulių mėgiamą šaudymo sportą. Vėliau pirmą kartą Clevelande pasirodė Detroito moterų vokalinis kvartetas, vadovaujamas muz. St. Šližio. Visų dainininkių balsai stiprūs, tikslūs, suderinti, jų diktoriai ryški. Patraukli išvaizda, daili sceninė laikysena ir A. Tamulionienės sklandus pranešėjimas prisidėjo prie vieneto gražaus pasirodymo. Po meninės programos kuopos dvasios vadui kun. G. Kijauskui, S.J. sukalbėjus maldą, vyko vaišės ir šokiai. Žalgiriečiai ne tik surengia gražius renginius, bet reiškiiasi ir Clevelando lietuvių visuomeninėje veikloje.

KANADOS ŽINIOS Windsor, Ont.

PARAPIJOS PIETŪS Detroito dangoraižių pavėsyje Windsore yra įsikūrusi nedidelė lietuvių parapija. Šiai parapijai vadovauja pasiaukojantis detroitietis, kun. K. Simaitis. Winosoriečiai pasižymi gera organizacija bei susiklausymu. Bet dėl mažo parapijų skaičiaus turi ir finan-

St. Petersburg, Fla.

MUZIKŲ KASINSKŲ ŠEIMOS KONCERTAS

Smuiko menininkės Brigitos Pumpolytės, jos vyro kompozitoriaus gitaristo dr. Juozo Kasinsko ir fagoto — bassoon muzikės dukros Aleksandros koncertas įvyksta š. m. lapkričio 14 d. 4 val. p.p. Lietuvių klubo salėje. Šį retą aukšto lygio instrumentalistų koncertą ruošia St. Petersburgo BALFO skyrius, minėdamas BALFO organizacijos 40 m. veiklos sukaktį, į kurią atvyksta ir Centro Valdybos pirm. Maria Rudienė. Prašome St. Petersburgo ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti istoriniame koncerte ir tuo paremti BALFO darbui. Malonu bus matyti svečius iš Sunny Hill, Deltona, Daytona Beach, kitų rytinių kolonijų bei Miami. Žodžiu kviečiame visus Floridos lietuvius. St. Petersburgo Balfo skyriaus valdyba

Sol. Dalia Kučėnienė su akompaniatorė Danute Liaugminiene Nuotr. J.G.

Miami, Fla.

PO KONCERTO

Miami Lietuvių klubo atidarymo proga rugsėjo 30 d. vyko Tautos šventės minėjimas. Šia tema turiningą ir neišstėtą kalbą pasakė Povilas Leonas. Po to buvo koncertas, kurį atliko solistė Dalia Kučėnienė, akompanuojant Danutei Liaugminienei. Čia tikrai pasitaikė reta proga šios popietės svečiams išgirsti šią solistę, kuri, grįždama po labai sėkmingų gastrolių Pietų Amerikoje, sustopė Miami ir, lietuvių paprašyta, mielai sutiko šį koncertą atlikti.

sinių sunkumų. Detroito gyvenantys lietuviai visada paremdavo brolius Windsore. Tikimės, kad ir šiais metais mus parems. Lapkričio 4 d. Windsor parapija rengia tradicinius parapijos pietus ir kviečia visus Detroito bei apylinkėse gyvenančius tautiečius atsilankyti. Windsor lietuvių visus nuosirdžiai priims ir bus dėkingi už paramą didžiausiai lietuvių globėjai — parapijai. Vanduolis

Prisiminkime mirusius Vėlinės — XI. 2 d. Vėlinės yra jautri ir gyva proga sutoti ties mirusiųjų pasauliu. Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota maldą nukrypsta į tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti. Marijonų koplyčioje (prie „Draugo“) pradėdant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atšaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius. Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite: Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629 Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas: Mano vardas ir pavardė Adresas Pridedu auką bendr. šv. Mišioms \$

Form for memorial service with fields for name, address, and donation.

Gausių svečių tarpe buvo matyti atvykusių ir iš toliau, kaip iš Pampano Beach, Juno Beach ir t.t. Režisierė D. Mac-kialienė buvo atvykusi net iš Daytona Beach. Po koncerto prieš pradėdant pietus J. Vaičekonis pristatė svečiams šio klubo nuolatinį lankytoją lakūną kapitoną Vytautą Andrijauską, jo šeima ir jo tėvus. Vytautas yra į šį kraštą atvykęs 1950 m. 1972 m. apsilankė į šį klubą kaip eilinis karys, šiandien jis jau kapitonas, o nuo ryt jau yra pakeltas į majorus. Vytauto pasiekimais džiaugėsi čia dalyvavę tėvai, Vytauto žmona ir dvi dukrelės, o taip pat visi šios popietės svečiai. Noriu paminėti, kad klubas dabar turi nuolatinį virėją ir, kaip šiandien, taip ir kitais sekmadieniais vyks įvairūs parengimai, pietūs, veiks baras. Neteko čia matyti nuolatinį įvairių parengimų dalyvės R. Kodatienės, kuri tik rugsėjo 29 d. sugrįžo iš ligoninės ir sveiksta jos vyro Keistučio priežiūroje. J. G.

ADVOKATŲ DRAUGIJA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS 6606 So. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000 Darbo valandos: Nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro. Šeštadieniais pagal susitarimą. North Carolina Mutual Life Insurance Insurance for Endowment, Education, Family, Income, Mortgage, Business, Life and Group Insurance. Call Today For Free Quote: 483-3700 757 W. 79th St., Chicago, IL

Fishman's Fabrics 1101 S. Desplaines St. Chicago, IL 60607 (312) 922-7250 Antr. — Šešt. 9-5-30 v.v.; sekm. 9:30-5; Uždara pirm. VISA & MasterCard priimama

Mutual Federal Savings and Loan advertisement with logo and contact info: 2212 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILL. 60608

DANTŲ GYDYMAS PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA Ištraukimas — Plombavimas — Valymas — Karūnos Dantų plokštelės — Apžiūrėjimas — Tilteliai. Primame draudimų ir unių planu pacientus. Patogios valandos vakarais ir šeštadieniais. Susitarimui skambinkite 778-3400 PARK DENTAL ASSOCIATES 2654 West 63rd Street Dr. W. E. Sack — Dr. K. M. Žymantas

CLASSIFIED GUIDE

Multiple classified ads including: HELP WANTED - MOTERY'S, HOUSEKEEPER WANTED, MOVING, FASHION CARPETS, A. VILIMAS MOVING, MASTER PLUMBING, TELEVIZIJOS, VALOME KILIMUS IR BALDUS, NAMŲ APSITVARKYME, RADIO PROGRAMA, DANTŲ GYDYMAS, M. A. ŠIMKUS INCOME TAX SERVICE.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Putnam

ALKOS RŪPESČIAI IR VERTYBIŲ GAUSEJIMAS

Rugsėjo 8 d. Alkoje — Amerikos Lietuvių Kultūros archyve sušauktas direktoriato valdybos posėdis, kuriame dalyvavo: Liet. Katal. mokslo akademijos, kurios padalinys yra Alka, vald. pirm. prof. kun. Liūima (iš Romos), riel. V. Balčiūnas, dr. A. Matukas, seselė Augusta Sereikytė, J. Vembrė, prof. dr. Č. Masaitis, dr. vet. A. Stankaitis, kun. V. Cukuras, R. Taunienė ir dr. J. Kriaučiūnas. Posėdis sušauktas sudaryti valdybai, nes iš valdybos buvo išstoję: pirm. A. Stankaitis dėl veikatos ir sekret. J. Kriaučiūnas dėl organizacinių nesutarimų. Abu išstojusieji grįžo valdybon toms pačioms pareigoms.

Posėdyje dar nutarta atidėti Alkai kompiuterio įsigijimą, nes pirma reikia rasti asmenį, kuris jį naudotų, ir kitą asmenį — bibliotekininką, kuris rūpintis katalogavimu; nedelsiant steigti Alkos išlaidų fondą ir užtikrinti Alkos išlaidų ateityje; laiškais su sveikinimais Kalėdų ir Naujųjų metų švenčių metu praversti vėjų Alkai remti.

Alka turėja vertybėmis: praėjusią vasarą gauta prof. B. O. L. Kodžio (Kodaičio-Kuodaičio) ranka rašytas dienas, aprašantis astronomines observatorijos steigimą Kaune ir tolesnį jos tvarkymą; agronomo Jurgio Baublio Lietuvos reliefjais žemėlapis, sudarytas iš medžio pjaustinių, gautas prieš mėnesį; gauti knygnai ir archyvai arba jų dalys: kun. S. Ylos, rašyt. V. Alanto, Magdalenos Avietėnaitės, numizmatiko J. Kario, lituanisto, A. Mažulio, prof. B. Kaslo ir keleto kitų.

Vis daugiau Alkos biblioteka naudoja mokslo žmonės, ieškodami savo darbams medžiagos, pvz. prof. D. Krivickas, inž. B. Galinis, prof. V. Kavolis, rašyt. K. Alminas, kun. prof. A. Liūima, kun. R. Krasauskas ir kiti, kai kurie net savaites praleidami Alkoje.

Alkai lanko vis daugiau žmonių, net iš tolimiausių lietuviškų kolonijų: Australijos, Kinijos, įvairių Europos kraštų, taip pat iš ok. Lietuvos. Atvyksta į Alką ir lituanistinių šeštadienių mokyklų mokiniai, pvz. Bostono mokyklos mokiniai ir mokytojai spalio 6 d. Jie supažindinti su lietuviškos kultūros vertybėmis, jų skirstymu ir apsauga. Alkoje ir Mindaugo pilyje jiems priminti Lietuvos istoriniai įvykiai, pavaizduoti meno darbais. Visa tai jaunimui palieka gilų

ispūdį.

Alkoje kasdien ar labai dažnai dirba ir ją tvarko keli žmonės: kun. R. Krasauskas, dr. J. Kriaučiūnas, R. Kriaučiūnas ir retkarčiais Simonaičių šeima iš Hartfordo. Jau visiškai baigiama sutvarkyti turima periodika (laikraščiai, žurnalai ir pan.) ir laukia kiti darbai, nes vis trūksta darbo rankų.

LKM AKADEMIJOS PUTNAMO PADALINIO POSĖDIS

Liet. Katal. mokslo akademijos Putnamo padalinys, inkorporavęs akademią prieš 12 metų valdžios įstaigoje, vadovaujamas dr. V. Vyganto (dabar gyvenančio Texas), sušaukė narius posėdžiui tuoj po Alkos posėdžio vienuolyno Raudondvario salėje. Posėdyje dalyvavo Alkos posėdyje dalyvavę ir keli prisidėję nariai: dr. V. Vygantas, O. Stankaitienė ir O. Strimaitienė. Konstatuota, kad akademijos nariai ir židiniai labai neaktyvūs akademijos veikloje. Reikia bandyti juos kaip nors išjudinti. Tam šaukiamas akademijos narių metinis susirinkimas lapkričio mėn. pradžioje Putnamo seselių vienuolyno patalpose.

BAIGTAS MINDAUGO PILIES PATAISYMAS

Kun. S. Ylos statytai Mindaugo piliai uždėtas naujas stogas — lubos, nes senoji stogo balkiai nupuvo ir stogui grėsis nukritimas. Taip pat vanduo gadinio pilyje esančias meno vertybes: dailininkės Kašubienės mozaikas, Paskoimo darytą žvakidę ir kita. Stogo uždėjimą finansavo vienuolynas, nes reikia apsaugoti kun. S. Ylos atminimą ir pilyje esančias meno vertybes. Tai kaštavo keli tūkstančiai dolerių. Prašoma ir tikimasi, kad lietuviai padės seselėms stogo uždėjimo išlaidas padengti, o tuo kun. Ylos darbų atminimą bei pilyje esančių meno darbų apsaugojimą įgalinti.

LB PUTNAMO APYLINKĖ REMIA LIETUVIŠKUMĄ

LB Putnamo apylinkės valdybos pastangomis praves-tas vėjus paremti LB švietimo reikalus ir Lituanistinę katedrą Chicagos universitete. Švietimui surinkta 305 dol., katedrai — 460 dol. Tai didelės sumos iš šios mažos lietuvių pensininkų kolonijos. Ačiū aukojusiems.

SESELIŲ RĖMĖJU SĄSKRYDIS

Spalio 28 d. Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno patalpose įvyksta seselių

Šaulių Vytauto D. rinktinė švenčia 30 metų sukaktį su garbės sargyba ir vėliavomis. Kairėje — sol. Algirdas Brazis ir rinktinės vadovas Vl. Išganaitis. Nuotr. P. Malėtos

ŠAULIŲ VEIKLOJE

Vyt. Didž. šaulių rinktinė rugsėjo 9 dieną minėjo rugsėjo 8-tąją. Brighton Parko lietuvių parapijos bažnyčioje 10 val. įvyko pamaldos už mirusius ir žuvusius šaulius. Jose dalyvavo uniformuoti rinktinės, Gen. T. Daukanto ir Klaipėdos jūrų šauliai-lės su vėliavomis. Taip pat ramovėnų ir birutiečių vėliavos su palydomis. Šv. Mišias atnašavo kun. F. Kireilis. Jų metu grojo rinktinės styginis ansamblis, muzikai Pakštas, Matiukas, Matiu-kienė ir Vacbergas, solistė Buntinaitė, vargonais pritariant N. Kupstaitė ir giedant parapijos chorai.

12 val. rinktinės salėje buvo akademija, kurią pravedė rinktinės pirmininkas Vl. Išganaitis. Vėliavas įnešus, sugiedotas Lietuvos himnas ir paprašytas kun. F. Kireilis sukalbėjo invokaciją. Po to sekė Algio Regio paskaita. Gerai apgalvotoje ir išsamioje paskaitoje prelegentas nupasakojo Didž. Lietuvos kunigaikščio Vytauto nuopelnus lietuvių tautai ir klastingą lenkų juo karūnacijos Lietuvos karaliumi sutrukdy-mą. Jo paskaita buvo šiltai sutikta aplodismentais.

Meninę programą pravedė rinktinės vicepirmininkas kultūros reikalams J. Petrauskas. Programa atliko styginis ansamblis su soliste A. Buntinaitė ir pianiste N. Kupstaitė, atlikdami keletą kūrinių. Rinktinės moterų kvartetas,

darbų rėmėjų sąskrydis, pradedamas pamaldomis 11 val. ryto. Po pietų bus pašventintas kun. S. Ylos kapo paminklas ir prisiminti mirusieji. Bus akademinė ir meninė programa, atliekama jauni-mo atstovo Kuolo ir aktorės Žmuidzinienės. Laukiama gausaus rėmėjų būrio.

J. K.

Serapinienė, Letonienė, Paškevičienė ir Keputraitenė, akompanuojant muz. Pečkaitienė, padainavo keletą lietuvių kompozitorių dainų. Styginiam ansambliui ir moterų kvartetui buvo padėkota aplodismentais.

Rugsėjo 15-16 dienomis Vyt. Didž. šaulių rinktinė atšventė savo veiklos 30 metų sukakties minėjimą (ne 30 metų atsikūrimo, kaip P. Venclovo parašyta „Draugo nr. 194 rugsėjo 29 d., bet Vyt. Didž. šaulių rinktinės. J.M.). Buvo atvykę ir iš kitų šaulių dalinių: Švyturio ir St. Butkaus kuopų Detroito, A. Juozapavičiaus ir Žalgirio kp. Clevelande, DLK Kęstučio — Racine, Klaipėdos ir Gen. Daukanto — Chicagoje ir atstovas iš Daumanto kp. — Los Angeles.

Rugsėjo 15 d. 7 val. vakare rinktinės namuose įvyko oficialioji dalis. Pradžioje rinktinės pirmininkas Vl. Išganaitis pakvietė įnešti vėliavas, solistas Alg. Brazis, visiems pritariant, sugiedojo Lietuvos himną ir kun. J. Borevičius sukalbėjo invokaciją.

Atsistojimu ir susikaupimu pagerbus mirusius šaulius, įvyko Garbės žymenų apdovanojimas rugsėjo 8-tos proga įteikimas. Buvo apdovanoti Šaulių Žvaigždės ordinu šie rinktinės nariai: moterų vadovė B. Jasaitienė, rinktinės tautinių šokių grupės „Vytis“ vadovė V. Smieliauskaitė-Atkinson ir šaulė Antanina Gustaf. Šaulių Žvaigždės medaliu — kun. K. Kuzminskas, E. Antanaitienė, D. Žemgulytė-Vaitkevičienė, F. Banytė ir Grigola. Garbės žymenis prisegė pirm. K. Milkovaitis ir pažymėjimus įteikė Ordenų tarybos pirm. kun. J. Borevičius, asistuojant rinktinės pirmininkui Vl. Išganaičiui. Rinktinės pirmininkas Vl. Išganaitis, trumpai apžvelgęs rinktinės 30-ties metų veiklą, toliau programą praversti padėdė vicepirmininkui J. Mackoniui.

Rinktinės 30-ties metų veiklos sukakties proga žodžiu sveikino Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, pirm. K. Milkovaitis, moterų vadovė B. Jasaitienė. Ordenų tarybos pirmininkas kun. J. Borevičius, Amer. Lietuvių

Tarybos pirmininko pareigas einąs T. Blinstrubas, Savanorių s-gos Chicagos skyriaus pirmininkas J. Tamulis, ramovėnų s-gos Chicagos skyriaus pirmininkas J. Juskaitis ir Balso pirmininkė M. Rudienė. Raštu sveikino vysk. V. Brizgys, Lietuvos atstovas Washingtono dr. S. Backis, Lietuvos gen. konsulas New Yorke A. Simutis, Lietuvos gen. konsulas Los Angeles V. Čekanauskas, Lietuvos gen. konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzinas, Šaulių garbės pirmininkas dr. V. Mantautas, PLB pirmininkas V. Kamantas, Vliko vald. pirmininkas dr. K. Bobelis, visa eilė dvasiškių, šaulių dalinių ir organizacijų. Užbaigus sveikinimus vicepirmininkas J. Mackonis paprašė eveng. liuteronų vyskupą A. Trakį sukalbėti užbaigiamąją maldą. Vėliavas išnešus, buvo meninė programa, kurią atliko solistas Alg. Brazis, akompanuojant muz. A. Brazienei, sudainavęs keletą lietuvių kompozitorių dainų. Rinktinės tautinių šokių grupės „Vytis“ šokėjai pašoko tautinių šokių. Reikia pasidžiaugti, kad solisto ir šokėjų programa buvo atlikta pasigėrėtina žaviai ir priminė mums pavergtą tėvynę ir mūsų tautą.

Po meninės programos vicepirmininkas J. Mackonis, padėkojęs atlikusiems programą, sveikinusiems žodžiu ir raštu ir visiems dalyviams už atsilankymą, prašė užkandžiauti ir vaišintis. B. Pakšto orkestrui grojant, buvo vaišintasi ir pasišokta iki vėlumos. Ta proga rinktinė išleido leidinį: „LŠST Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė 30 metų sukaktis 1954-1984“, suredaguota B. Jasaitienės. Rugsėjo 16 d. 10 val. ryto uniformuoti šauliai-lės, dalyvaujant ir iš kitų dalinių atvykusiems, su vėliavomis dalyvavo Brighton Parko lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldose, kur sv. Mišias atnašavo kun. F. Kireilis. Po pamaldų rinktinės namuose prie kavutės atsiveikinta su iš kitų dalinių atvykusiais šauliais.

Reikia pasidžiaugti, kad Vyt. Didž. šaulių rinktinė, vadovaujant pirmininkui Vl. Išganaičiui, dirba ne tik šaulių, bet ir visuomeninėje veikloje.

J. M.

A. + A. MARTAI UNIKAUSKIENEI mirus, jos dukrai Valerijai Stanaitienei su vyru Juozu ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA

A. + A. ELZEI KUČIENEI Lietuvoje mirus, jos seseriai Marijai Paugienei, mūsų narei, reiškiamo gilią užuojautą.

MELROSE PARK APYLINKĖS SKYR.

A. + A. ONAI PULKAUNIKIENEI mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos dukroms Danguolei ir Laimai ir jų šeimoms.

ALFONSAS ir VANDA VALAVICIAI RICARDAS ir LAIMA RINGIAI

A. + A. MARCELEI KNATAITIENEI mirus, dukterį Aldoną, žentą Antaną ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

E. BALTRUSAITIENE R. DUOBIENE

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Po koncerto Miami Lietuvių klube. Iš kairės: mjr. Vytautas Andrijauskas, sol. Dalia Kučėnienė, Louise Andrijauskienė ir J. Vaičekonis. Nuotr. J.G.

J. & J. PHARMACY

2557 W. Lithuanian Plaza Court

Tel. — 776-4363

Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomos žolės ir kt. Važiuojamos kėdės, remontai ir kt. pirkti ar nuomoti.

Nemokamai supakuojame dovanas. Pristatymas nemokamai

DAVID BIALKA, R.Ph.

APLINK MUS

x Nuo šio sekmadienio, spalio 28 d., laikrodžiai pasukami viena valanda atgal. Pagal žiemos laiką nuo sekmadienio bus eismo, bažnyčių pamaldų, įstaigų tvarka. Geriausia laikrodžius pasukti šeštadienį prieš einant gulėti.

x Juozas Laučka iš Bethesda, Md., yra atvykęs į Chicago dalyvauti Amerikos Lietuvių kongrese, kuris bus spalio 27 - 28 dienomis. Jis buvo pirmosios valdybos narys. Kongrese jis kalbės apie Amerikos Lietuvių Tarybos susikūrimą ir jos veiklą.

x „Lietuvos bažnyčių“ veikalo IV tomas - „Panevėžio vyskupija“ jau atspausdintas ir įristas. Knogos leidėjas - Lietuvių bibliotekos leidykla ji jau išsiuntinėjo knygų platintojams ir siuntinėja ji užsisiūsiams asmenims. Veikalas yra 532 puslapių, turi 745 iliustracijas tekste ir yra įdomus. Galima gauti ir „Drauge“.

x Dr. Liucija Baškauskaitė „Ateities“ akademiniame savaitgalyje spalio 27 d. skaitys paskaitą „Lietuviškumo autentiškumo ieškojimas“. Paskaita bus 1:30 val. p.p. Jaunimo centro Čiurlonio galerijoje. Paskaitą komentuos dr. Linas Sidrys. „Ateities“ akademiniame savaitgalio metu spalio 27 d. bus jaunimo simpoziumas tema „Žvilgsnis į mūsų tradicijas ir jų perdavimą“. Simpoziumo dalyvių tarpe bus Juodvalkytė-Kapacinskienė ir Vitas Laniauskas. Simpoziumo pradžią 3 v. p. p. Jaunimo centro Čiurlonio galerijoje. Visi kviečiami dalyvauti.

x Milwaukee, Wisc., etninii grupių festivalyje pasirodys Chicago ir apylinkių tautinių šokių ansambliai: „Grandis“, vadovaujama I. Smieliauskiene, „Spindulys“ ir Lemonto lituanistinės mokyklos ansambliai, vadovaujami R. Šoliūnaitės, „Klumpė-Bijūnas“, vadovaujami S. ir G. Milašiu. Festivalis bus lapkričio 16 - 18 dienomis.

x Labai gera naujiena! Lapkričio 1 d., ketvirtadienį, 9554 Southwest Highway, Oak Lawn, Ill., atidaroma Amber delikatesų, parengimų ruošą parengiamas - „catering“, ir dovany parduotuvė. Maloniai kviečiame visus atsilankyti. Tel. 423-8616 arba 460-3824. Atidara nuo antr. iki penktad. 9 v. r. iki 6 v. v.; šeštad. nuo 9 v. r. iki 5 v. v.; sekmad. ir pirm. uždaryta.

Julija Liutikienė, Sav. (sk.). x Lietuvių Rašytojų draugijos valdyba kviečia visus atsilankyti į literatūros vakarą spalio 28 d. 4 v. v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bus įteikta LRD-jos premija Leonui Lėtui už jo poezijos rinkinį „Trakas“ ir rašytojui Jurgiui Gliudai laimėjusiam Aloyzo Barono Novelės konkursą. Ta pačia proga bus pagerbtas rašytojas-vertėjas Povilas Gaučys už „Lianų liepsnos“ - poezijos antologijos - vertimą iš portugalų į lietuvių kalbą.

Meninėje dalyje šalia laureato dalyvaus poetė Julija Švabaitė-Gylienė su proza, poetas Kazys Bradūnas ir rašytojas poetas Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis.

Po programos kava JC kavinėje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje 2501 W. 71st St. ir prieš įėjimą. (pr.)

x Romas Sakadolskis, Amerikos Balso atstovas, įrašys į juostelę Amerikos Lietuvių kongreso, įvyksiančio spalio 27 - 28 dienomis, programą ir ją perduos į okupuotą Lietuvą per Amerikos Balso. Kongrese kalbės St. Lozoraitis, Lietuvos atstovas prie Vatikano, ir adv. Povilas Žumbakis teisiniais lietuvių reikalais.

x Adelė Gabalienė, uoli Lietuvos Vyčių ir Katalikų moterų organizacijų veikėja, yra susirgusi ir paguldyta specialios priežiūros kambaryje Šv. Kryžiaus ligoninėje.

x Sol. Vaclovas Momkus atliks P. Šopagos giesmę „Paklydėlis“ šį sekmadienį, spalio 28 d., 10:30 val. pamaldų metu Šv. M. Mari-Gimimo parapijos bažnyčioje.

x Kun. Vyto Memėno, Joliet policijos departamento kapeliono malda - pamokslas už pareigose žuvusių policininką Marin Murrin, kongresmano O'Brien pastangomis buvo atspausdinta „Congressional Record“ spalio 9 d. laidoje.

x Danutė Brazytė-Bindokienė, rašytoja ir aukštesniosios Donelaičio mokyklos vicedirektorė, praves Liet. Rašytojų draugijos literatūrinio vakaro programą Jaunimo centre spalio 28 d., sekmadienį, 4 v. v. Vakaro metu bus įteikta literatūrinė premija poetui Leonui Lėtui už geriausią 1983 m. kūrinį.

x Karnavalas su ratukais (Roller skates) rengiamas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos Motinų klubo pirmadienį, spalio 29 d., nuo 6 iki 8 v. vak. Dancing Wheels Roller Ring, 4150 W. 55 St. Bilietus galima įsigyti parapijos mokykloje, o ratukus vietoje išsinuomoti. Bus premijuojami įdomesni kostiumai. Kviečiami dideli ir maži ateiti su „Haloween“ kostiumais. Bus įdomi programa visai šeimai.

x Olimpija Kesylėnė, gyvenanti Marquette Parke, sunkiai serga ir paguldyta Central Community ligoninėje, 235 kambaryje. Aplankyti ją galima lankymo valandomis.

x Dr. Algirdas Maciūnas, mūsų žymusis chirurgas, kasmet stambia auka paramia lietuvišką šalpą. Jis šių metų vajuas proga įteikė Balso Chicago Apskritis valdybai 750 dolerių. Balso Apskritis valdyba reikią gilia padėką dr. Maciūnui ir labai vertina gražią paramą. (pr.)

x Lietuvių išlaikyti reikia daug paramos. Dar šiais metais L. Fondas siekia suteikti 3 milijonus dolerių. Įstokime į L. Fondo eiles ar padalinkime savo įnašus. Gera proga tai padaryti vajuas metu, nes paukojė vieną šimtą dolerių gausite svečio bilietą į banketą, kuris bus lapkričio 17 d. J. centre. Programą atliks ir šokių metu gros ir dainuos New Yorko estradinės muzikos ir dainos vienetas „Jinai ir trys gintarai“. Bilietus įsigyti ir įnašus siųsti reikia į L. Fondo raštine - 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. (pr.)

x Amerikos Lietuvių kongresas įvyks spalio 27 - 28 d. Quality Inn, 5001 W. 79th St., Chicagoje. Pradžią 9:30 val. ryto. Įėjimas visiems laisvas. (pr.)

x Gera Aido orkestro muzika kviečia jus į Kaukių šokius (Halloween dance) šį penktadienį, spalio 26 d., 8 val. vak. Vyčių salėje (47th ir Campbell). Rengia Liet. Vyčių Jaunių 13-toji kuopa. (pr.)

Pranciškių seselių rėmėjų Chicago apskrities valdyba. Iš kairės sėdi: J. Henson, pirmininkė S. Klatt, U. Rastenienė, O. Paukštienė ir P. Ivanauskienė; stovi: ses. M. Felice Juciūtė iš Pittsburgho, Pa., J. Pargauskienė, A. Paurazienė, U. Garlavičienė ir S. Kaulakienė. Nuotr. P. Malėtos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ESTIJOJ LAIMĖTŲ REAGANAS

Rugpjūčio mėn. iš Estijos pasitraukę „teisingumo ministerijos“ pareigūnas Valdo Randpere, 26 m., ir jo žmona Leila šiuo metu lankosi Amerikoje. Šia proga adv. Povilas Žumbakis spalio 22 d. Chicago miesto centre surengė jiems susitikimą su apie tuziną lietuvių ir latvių visuomenės

x Jaunimo centro Moterų klubas ateinančių sekmadienį, spalio 28 d., nuo 9:30 val. ryto rengia pusrūgį visiems atsilankiusiems. Bus skanaus kugelio, pončų, kitų kepinų ir skanumynų. Bus galima pavalgyti ir parsinešti namo.

x Cero Lietuvių Bendruomenės apylinkė šį sekmadienį spalio 28 d. rengia pietus tuoj po lietuvišką šv. Mišių parapijos salėje. Kviečiami svečiai ne tik iš Cero, bet taip pat ir iš tolimesnių priemiesčių.

x „Muzikos Žinios“ praeitų metų nr. 1 išėjo iš spaudos. Leidžia Lietuvių vargonininkų - muzikų sąjunga. Redagavo J. Kreivenas, administratorius A. Giedraitis, 7310 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629. Rašo A. Kučūnas ir kiti. Plačiai aprašytos dainų ir tautinių šokių šventės, įdėta gražių nuotraukų iš šių švenčių. Priedas - giesmės „Ateik, Kazimierai Sventas“, „Himnas Kazimierui“ ir „Marijos Ašaros“ - viskas Viltenio. (pr.)

x Bronė Čizikaitė, Chicago III, mūsų garbės prenumeratorė, rėmėja, pratęsė prenumeratą su visa šimtaine ir trumpu laiškučiu: „Pagarba p. redaktoriams ir visam Jūsų štabui, nuosirdūs sveikinimai ir linkėjimai „Draugo“ 75-rių metų jubilėjus proga. Dievo palaima telydi Jus visus visada“. B. Čizikaitė toliau laikome garbės sąrašuose, o už realią paramą savai spaudai ir gražius linkėjimus labai ačiū

x Juozas Nausėda, Woodland Hills, Cal., žinodamas lietuviškos spaudos nelengvą padėtį, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. jos palaikymui. J. Nausėda skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame. (pr.)

x Justinas ir Teofilė Šauliai, Vista, Calif. mums rašo: „Jūsų „Draugo“ jubilėjus proga sveikinam jus ir linkim geriausios sėkmės. Ta proga siunčiam 75 do. auką spaudos reikalams paremti“. Labai ačiū už auką ir linkėjimus. J. T. Šauliai neseniai atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. su šv. Mišiomis Vista miestelio St. Francis bažnyčioje. (pr.)

veikėjų. Mokėdamas šiek tiek angliskai, Randpere net gana givusiai atsakinėjo jų klausimus, padedant vertėjui.

Naujasis pabėgėlis Estijoje studijavo ir baigė teisės mokslus (tarp kitko kiek imandamas gilinosi į tarptautinę teisę, nors universitete toks kursas buvo dėstomas tik vieno semestra). Jo tkslas buvo įsidarbinti Estijos laivininkystės trešte, nes jį visuomet viliojo „platieji vandenys“. Tačiau jam tai nepavyko, ir jaunajam juristui teko pasitenkinti gana neatsakingomis pareigomis teisingumo ministerijoje. Bet ir „ministerio“ pavaduotojo (vieno iš daugelių) tarnybą jis gavo tik dėl savo aktyvumo komjaunimo. Paklaustas, ką reikią sukurti būti uoliu komjaunuoliu ir subrendus stoti į kompartiją, Randpere pabrėžė, kad čia nulemia anaipol ne ideologiniai įsitikinimai, o karjeriniai išskaičiavimai: nebūsi partijos nariu, negausi pagedauiamos tarnybos.

Tačiau pabėgti į laisvę jam padėjo ne tarptautinės teisės studijos, o faktas, kad tiek jis pats, tiek žmona yra ir estrados dainininkai. Gavę proga įsijungti į meno delegaciją, pasiūstą gastroliuoti į Kotką (Talino „seserinis miestas“ Švedijoje), jie tų gastrolių metu Švedijoje pasiprašė azylito teisių. Beje, iš muzikos jie ir manosi pelnyti pragyvenimą, (jau turi pasirašę rekordavimo sutartį) - pirmiausia Švedijoje, kur dabar įsikūrę, vėliau gal ir JAV (kur norėtų pastoviai persikelti).

Dauguma Randpere papsakotų dalykų apie sovietinio gyvenimo sąlygas klausytojams nebebuvo nauji. Estijos padėtis nedaug kuo skiriasi nuo Lietuvos. Kaip lietuviai (iki Solidarumo sąjūdžio įsisiūbavimo) turėjo langą į Vakarų per Lenkiją, taip estai tokį langą turi per Suomiją, kurios televizijos laidas jie godžiai stebi. Visa bėda, kad šiuo metu ne tik estams, bet

visiems „Tarybų S-gos piliečiams“ susisiekimas su Suomija yra pernelyg „laisvas“: mat, Suomija yra pažadėjusi sovietų valdžiai gražinti visus pabėgėlius, dėl to Kremlius nestato didelių kliūčių abipusiam turizmui. Visdėlo estams į Suomiją nuvykti yra brangoka, o suomiai Estijon atvažiuoja dažnai tik dėl to, kad čia pigiau galima „apturėti gerus laikus“ (t. y. šnapsą ir mergas).

Šiaip turistinės kelionės iš Vakarų į Pabaltijį ir atvirkščiai yra labai pagedauiamos, nes tai būdas pasikeisti žiniomis ir nuotakomis, kurios per oficialius šaltinius neprieinama. Į Vakarų išleisti „tarybiniai turistai“, žinoma, turi atsakyti saugumui, bet tai nereikią, kad jie yra KGB agentai.

V. Randpere pabrėžė, kad Estijoje nekenčiami rusai, nors jis pats esąs nuomonės, kad reikia skirti rusus kaip tokius nuo komunistinės sistemos kaip tokius. Beveik visi rusai taip pat yra nusistatę prieš sovietinę valdžią, tik vieni iš jų supranta, kad Estija, Latvija ir Lietuva esančios neišsėtai okupuotos, o kiti mano, kad toms šalims ne pro šalį būtų pasilikti „Didžiosios Rusijos“, „globoje“ net ir sovietų valdžiai sugriuvus. Kad tai galėtų įvykti, pranešąs jas neslėmė spelioti, nors pareiškė nuomonę, jog ateinančio dešimtmečio laiku vis dėlto „kažkas turės atsitikti“.

Dar keletas būdingesnių V. Randperes pasisakymų: beveik visi atvirieji estų disidentai sėdi kalėjimuose; į Estiją iš Afganistano grįžta uždari kareivių karstai, kurių giminėms nevalia atidengti; jau kovo mėn. iš Maskvos atėjo žinia, kad sovietai galį Los Angeles olimpiadoj nedalyvauti, nes „nenorį padėti Reaganui leimėti rinkimus“, o, be to, ten esanti įsikūrusi „pabaltiečių teroristų grupė“, kuri JAV valdžios nestabdoma „grobsianti ir žudysianti“ so-

CHICAGOS ŽINIOS

PARDAVĖ AMFITEATRĄ

International amfiteatras, esantis Chicago pietuose prie Halsted gatvės, parduotas spalio 2 d. iš varžytinių už 25,000 dol. Jame yra 12,000 vietų arena ir automobiliams statyti aikštė. Jo pastatymas kainavo 1,5 mil. dol. Dabar nupirko Kenneth Goldberg.

PIGESNĖS PASKOLOS

Chicagoje paskolos namams gaunamos už 13.75 proc. palūkanų, o anksčiau buvo 14.75 proc. Numatoma, kad po prezidento rinkimų gali nukristi iki 13 proc.

SOVIETŲ DAINININKĖ PASAKOJA

Galina Višnevskaia, kuri su savo vyru muziku M. Rostopovičium, yra pasitraukusi iš Sovietų Sąjungos, kur ji buvo garsi operos solistė, davė pasikalbėjimą dienraščiui „Sun-Times“. Ji pagyrė Reaganą, kad jis rado tikrą kelią kalbėti su komunistais. Pirminisi Sacharovo likimą, ji pabrėžė, kad elgesys su juo rodo, kokie yra komunistai. Jos vyras daug nukentėjo, nes Sovietų spaudai parašė laišką, ginantį Solženicyną.

vietinius sportininkus; Vakarų Vokietijoje tebesanti viena siuntinių kontora, kur pagal seną tvarką siuntėjas gali mutis iš anksto užmokėti: sovietai jai vieninteli leis veikti dėl to, kad taip lengviau kontroliuotų siuntinių judėjimą į Sovietiją, o anksčiau, kai kontorų buvo daugybė, saugumas buvo pradėjęs nebesitvarkyti su iš Vakarų plaukiančių gėrybių milžinišku srautu.

Paklaustas, ar visi pabaltiečiai pabėgtų, jeigu Sovietų S-ga atidarytų sieną ir leistų nevaržomą emigraciją į Vakarų, V. Randpere atsakė, kad jeigu Sovietija taip pasielgtų, ji nebebūtų totalitarinė diktatūra: su laisvos emigracijos leidimu natūraliai ateitų ir kitos žmogaus teisės bei laisvės, ir tada nebebūtų ko iš tėvynės bėgti.

Aplamai paėmus, V. Randpere sudaro malonaus ir išsilavinusio jauno vyro įspūdį. Telieka jam ir žmonai Leilai palinkėti, kad pas juos būtų išleista jų 15 mėn. dukrelė, kurią jie turėjo palikti Estijoje pas senelius. Žinoma, abejotina, ar jie to greitai susilauks. Kankinti žmones, laikant atskirtas jų šeimas - sovietams pikantiškiausias pasitenkinimas, nuo kurio staciai varva jų saugumo organai.

Vieno pokalbio dalyviu užklaustas, kaip mums, čia esantiems, būti tikriems, kad juo patį mes galime pasitikėti (beje, toks klausimas - gal ne iš pačių mandrųjų), V. Randpere atsakė: „Klausykitės, kaip aš kalbu. Ar sovietams į naudą, ar ne?“. Vėliau, paklaustas, už kurį prezidentinį kandidatą jis balsuotų, jei galėtų tai daryti kaip Estijos interesus atstovas, jis atsėvė: „Už Reaganą!“.

PASKOLA VERSLAMS

Illinois gubernatorių Thompsonas paskelbė, kad nusistatytą užtraukti 1,3 bil. dolerių paskolą ir ją panaudoti paramai smulkių ir vidutinių verslininkų, tuo padedant jiems plėstis šioje valstijoje.

SAMDYS UGNIAGESIUS

Chicago ugniagesybos departamentas nusprendė pasamdyti 78 naujus ugniagesius ir 31 naują paramediką, kad departamentas turėtų pilną pajėgumą. Bus samdoma po lygiai ugniagesių baltųjų ir iš mažumų.

UŽDRAUDĖ GINKLUS

Oak Parke įsigaliojo nuostata, kuriuo draudžiama laikyti šaunamų ginklų.

KONFERENCIJA UŽ PERCY

JAV Etninių grupių konferencija, į kurią įeina 18 tautybių, pasisakė už sen. Percy išrinkimą į kongresą.

RABINŲ BADO STREIKAS

Aštuoni Chicago apylinkių rabinai, patyrė, kad Sovietų Sąjungoje vykdomi masiniai žydų mokytojų ir vadovų areštai, paskelbė bado streiką, protestuodami prieš tas neteisėtas.

MINIMUMAI STUDENTAMS

Illinois švietimo taryba nusprendė, kad nuo 1990 metų į valstybinius universitetus būtų priimami studijuoti tik tie, kurie ketverius metus mokėsi anglų kalbos ir literatūros, trejus metus matematikos, trejus metus laboratorinių mokslų ir dvejus metus svetimų kalbų, muzikos ar meno.

TAKSIAI INAVALIDAMS

Chicago susisiekimo valdyba, ilgai svarsčiusi, kaip pagerinti susisiekimą invalidams, atsisakė plano autobusuose įrengti specialius keltuvas. Nutarė, kad bus pigiau samdyti taksius ir specialias pritaikytas mašinas. Taipgi autobusuose nutarė padaryti įrengimus, kur kelivai galės įmesti dolerių banknotus.

MOKYKLŲ STATYBOS

Chicago švietimo taryba patvirtino planą panaudoti 117 mil. dolerių mokyklų statyboms ir atnaujinimams, kad klasės nebūtų perpildytos.

IŠVYKSTANTIEMS BALSUOTOJAMS

Registruoti balsuotojai, kurie lapkričio 6 d. bus išvykę iš Chicago, o taip pat invalidai gali savo balsavimą sutvarkyti nuvykę į miesto rotušės 308 kambary kasdien iki 7 v. v., o šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 iki 2 val. Paskutinė diena taip balsuoti yra lapkričio 5 d. Galima tą sutvarkyti ir paštu, bet laiška ta įstaiga turi gauti iki lapkričio 1 d.

FOTOGRAFIJŲ PARODA

Chicago kultūros centre, centrinėje bibliotekoje, 78 E. Washington St., nuo spalio 13 iki gruodžio 29 d. vyks N. Lerner foto paroda, apimanti 50 metų jo darbo su foto aparatu.

DAUGIAU BALSUOTOJŲ

Sustiprinus balsuotojų registraciją, į sąrašus šiomet įtraukta 339,000 nauji balsuotojai Chicago apylinkėse, apimančiose 6 apskritys. Pačioj Chicago naujų balsuotojų įregistruota daugiau kaip 100,000 ir dabar čia galės balsuoti 1.74 milijonų gyventojų ju.

LENGVATOS PRAMONEI

Cook apskrities taryba priėmė nuostatą, kuriuo bus daromos mokesčių lengvatos čia naujai įsikuriančioms pramonės įmonėms.

Skautininkų suvažiavimo dalyvės ir dalyviai Clevelande spalio 6 d. Nuotr. V. Bacevičiaus